

SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA

SPKDC_SP

SPSPC_SP

PHDR. LENKA GAJZLEROVÁ, PH.D.

ZÁKLADNÍ INFORMACE

- PhDr. Lenka Gajzlerová, Ph.D.
  - Kontakt: gajzlerova@ped.muni.cz
  - Tel: 549 49 4888
  - Konzultační hodiny – v pátek dle předchozí domluvy
- Ukončení
  - zkouška
- Požadavky
  - Absolvování testu
  - Testy on-line – v IS
  - 60% pro úspěšné zakončení

TÉMATA

- současné pojetí speciální pedagogiky
  - jejím postavení v systému věd, základní terminologie, kategorie, metody
- integrativní/inkluzivní vzdělávání,
- mezinárodní dokumenty, legislativa, kurikulární dokumenty
- jednotlivá RVP pro základní vzdělávání,
- přehled speciálních škol a školských zařízení,
- rodina dítěte se zdravotním postižením
- raná intervence
- pedagogicko-psychologické poradenské služby
- školská poradenská zařízení
- diagnostika ve speciální pedagogice,
- klasifikace jednotlivých poruch a vad

The background is a solid orange gradient with several realistic water droplets of various sizes scattered across the surface, primarily in the corners and bottom edge. The droplets have highlights and shadows, giving them a three-dimensional appearance.

SOUČASNÉ POJETÍ SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKY

OZNAČENÍ ODLIŠNOSTI

- žák s postižením, znevýhodněním
- dítě/žák se speciálními vzdělávacími potřebami
  - dle **zákona č.561/2004 Sb.** = dítě/žák se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním, sociálním znevýhodněním a dítě/žák mimořádně nadaný
  - **vyhláška č. 72/2005 Sb.**, o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních ve znění vyhlášky č. **116/2011 Sb.**
  - **vyhláška č. 73/2005 Sb.**, o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných ve znění vyhlášky č. **147/2011 Sb.**

WWW.CHODICILIDE.CZ

Videa a spoty
Výstava Naše cesta

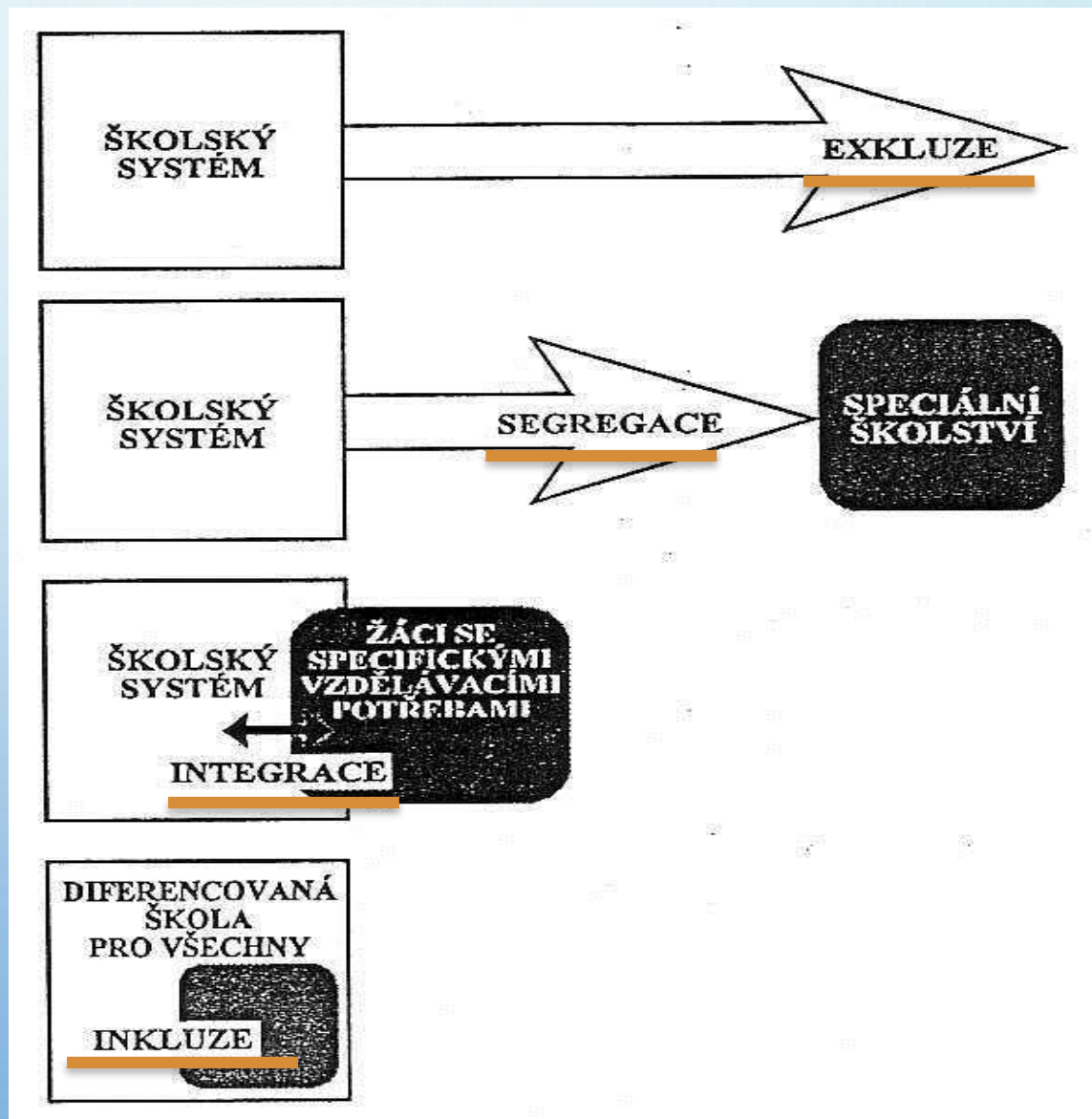

CHODICILIDE.CZ

INTEGRACE X INKLUZE

SPEC. PED. VÝVOJOVÉ FÁZE

- exkluze
- segregace
- integrace
- inkluze

Popření

- **exkluze**

Akceptace

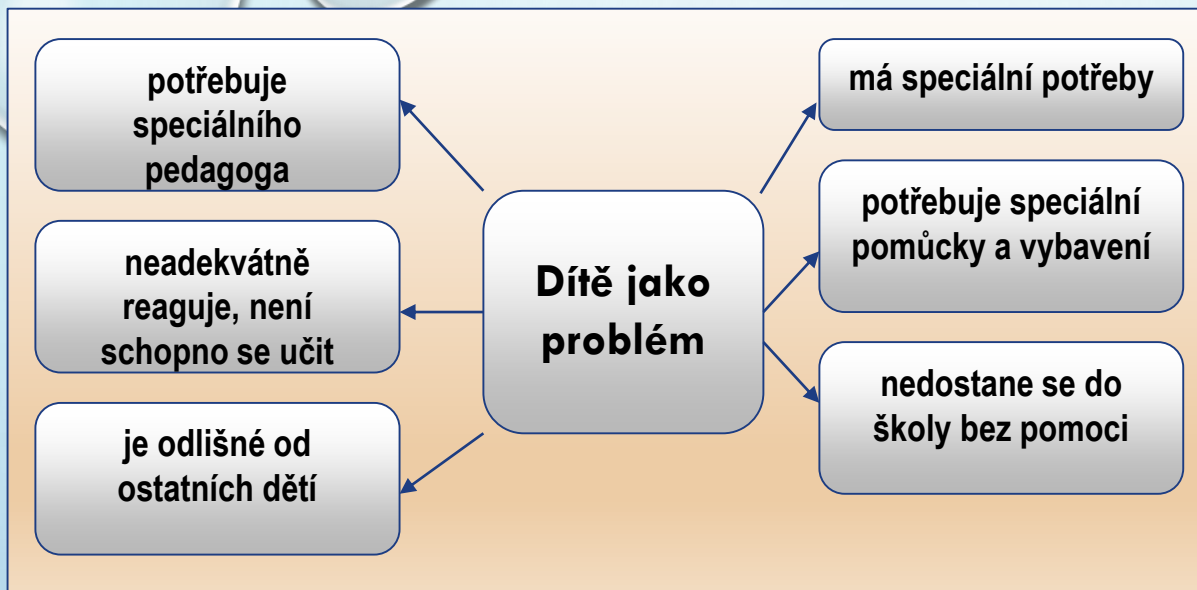
- **segregace**

Pochopení

- **integrace / speciální vzdělávací potřeby**

Znalost

- **vzdělávání pro všechny / inkluze ve vzdělávání**

< **Integrace**
medicínský model postižení

Inkluze >
sociální model postižení

VIDEA

- Principy inkluzivního vzdělávání
  - Inkluze.cz - <http://www.inkluze.cz/clanek-491/principy-inkluzivniho-vzdelavani>
- Aby VŠECHNY děti chodily do školy rády č. 1
  - <http://www.youtube.com/watch?v=b0BG4KUa7ik&list=PL3Wv3QI6zULd3sUPLzsC6jkwqI8bR0aod>
  - postoj k inkluzivnímu vzdělávání - 0:33-1:11
  - názor na inkluzivní vzdělávání - 3:27- 3:53
- Aby VŠECHNY děti chodily do školy rády č. 2
  - <http://www.youtube.com/watch?v=PqZE9WRoOrl&list=PL3Wv3QI6zULd3sUPLzsC6jkwqI8bR0aod>
  - Mělo by zůstat ve speciálním školství? - 0:26 – 1:33
  - Co to je integrace / inkluze? Jaké jsou problémy - 1:44 – 4:18
- Budu chodit do stejné školy jako brácha
  - <https://www.youtube.com/watch?v=HKmn9FmH6So&list=PL3Wv3QI6zULd3sUPLzsC6jkwqI8bR0aod>
- Čím chci být
  - <http://www.youtube.com/watch?v=-GWzgbF3QBU&list=PL3Wv3QI6zULd3sUPLzsC6jkwqI8bR0aod>

FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ ÚSPĚŠNOST INTEGRACE:

Rodina, rodiče

Učitelé

Prostředky SP
podpory

Poradenství
a diagnostika

Asistent pedagoga
Doprava
Rehabilitační
a kompenzační
pomůcky
Osobní asistent

Škola

Další faktory

Valenta (2007)

MEZINÁRODNÍ A NÁRODNÍ DOKUMENTY

školský zákon 561/2004 Sb.

vyhlášky 72/2005 Sb., 73/2005 Sb. ve znění pozdějších předpisů

MEZINÁRODNÍ DOKUMENTY

- Všeobecná deklarace lidských práv (OSN, 1948, článek 26)
  - **„Každý má právo na vzdělání.**
- Úmluva OSN o právech dítěte (1989)
  - zabezpečení práv všem dětem **„bez ohledu na tělesnou a duševní způsobilost“** (článek 2)
  - **„zabezpečit v největší možné míře zachování života a rozvoj dítěte“** (článek 6)
- Světové deklaraci vzdělání pro všechny (1990)
- Prohlášení ze Salamanky a Akční rámec pro speciální vzdělávání (1994)
  - Poprvé inkluze i pro žáky s postižením/znevýhodněním
  - Podpora žáků se SVP

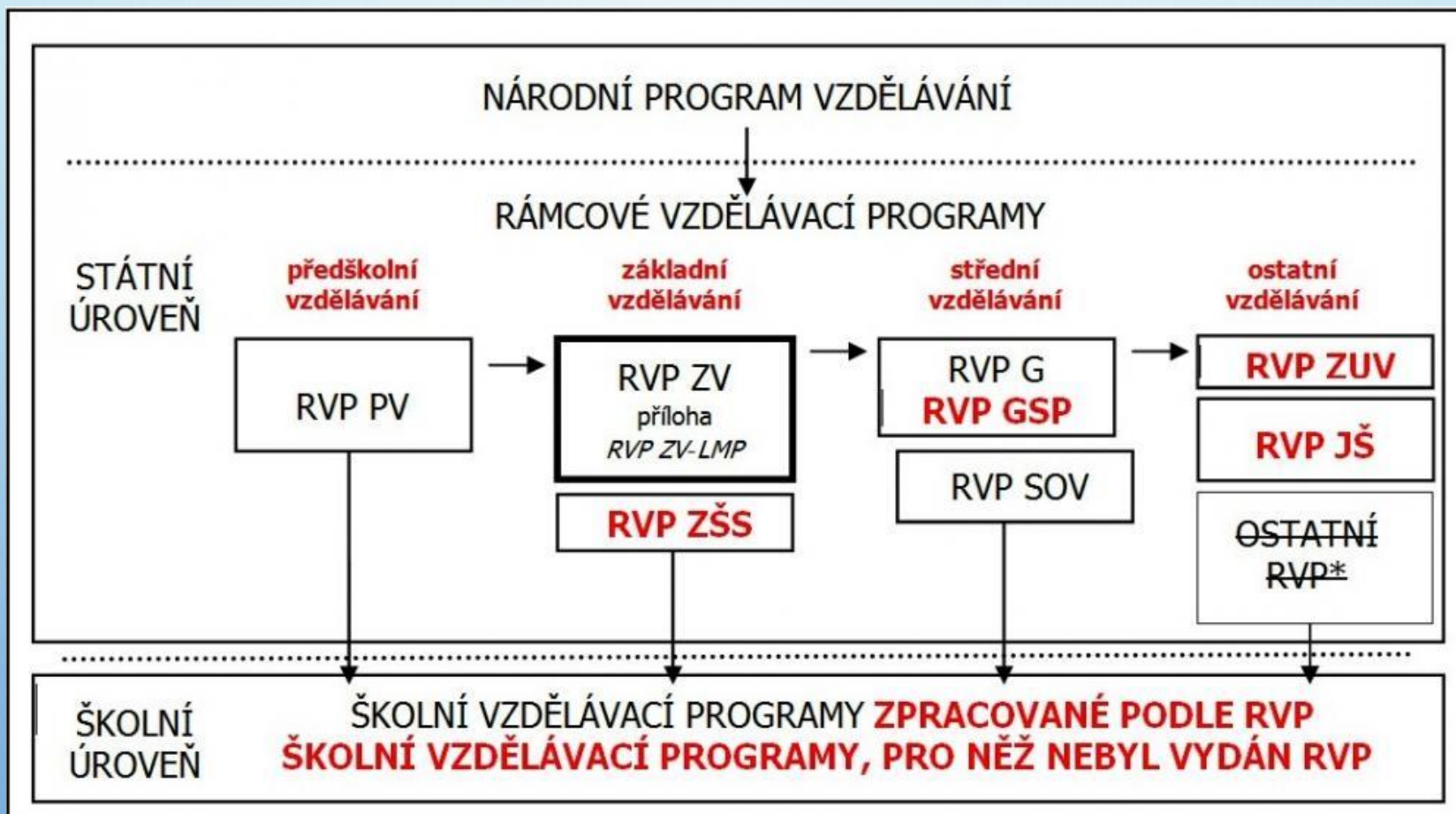
LEGISLATIVNÍ DOKUMENTY - SOUČASNOST

- ratifikace Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením (podzim 2009)
- na základě ratifikace byl zpracován **Národní plán vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením** (2010–2014)
- koncipován **Národní akční plán vzdělávání (NAPIV)** z března roku 2010

SYSTEM KURIKULÁRNÍCH DOKUMENTŮ

SYSTÉM KURIKULÁRNÍCH DOKUMENTŮ

Možnosti vzdělávání

Předškolní vzdělávání

MŠ

MŠ pro...

MŠ speciální

přípravná třída ZŠ

přípravný stupeň ZŠ speciální

Povinná školní docházka

ZŠ

ZŠ pro...

ZŠ praktická

ZŠ speciální

Profesní příprava

Gymnázia

Konzervatoře

Střední odborné školy

SOU, OU

Praktická škola jednoletá

Praktická škola dvouletá

RODINA DÍTĚTE SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

SITUACE RODINY

Postižení dítěte:

Druh, hloubka
Vrozené x získané
Prognóza
Doprovodná léčba

Sourozenci:

Pocit viny vs. Závist
Strach o sourozence
Úbytek zájmu rodičů

Kvalita života

Rodiče:

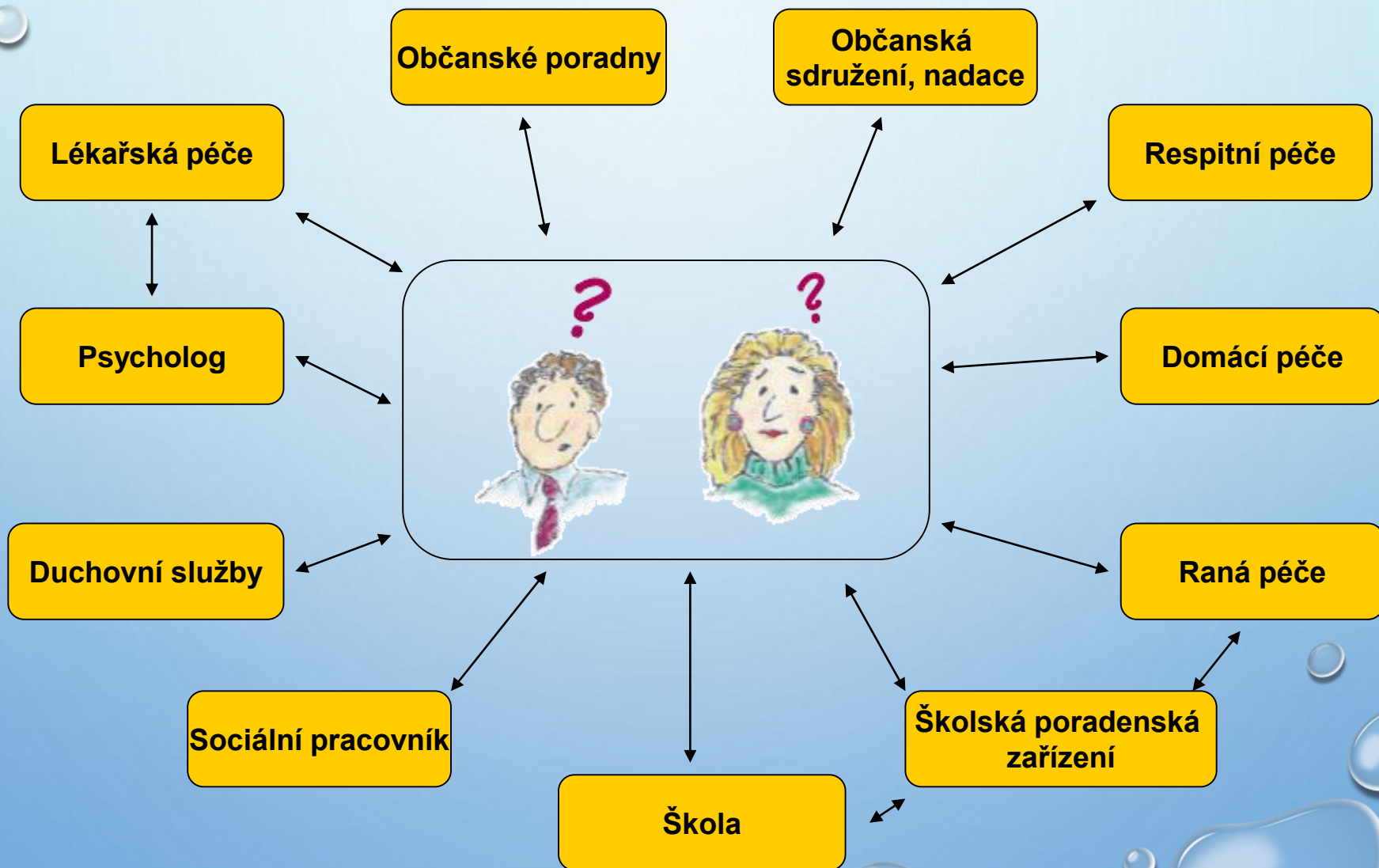
Vyrovnaní se – coping
Vzdělání
Změna životního stylu
Zdroje rodiny
Zátěž

Dítě s postižením:

Záleží na věku,
druhu a hloubce postižení
Sociální izolace
Závislost

MOŽNOSTI PÉČE A PODPORY

RANÁ PÉČE / INTERVENCE

- zákon č. **108/2006 Sb. o sociálních službách - §54**
  - RP je **terénní, popř. ambulantní služba**
- www.ranapece.cz **Společnost
pro ranou péči**
- Eda raná péče - <http://www.ranapece.eu/>
- **Slezská diakonie: Poradna rané péče DOREA Brno**
  - <http://www.dorea.cz/>

ŠKOLSKÁ PORADENSKÁ ZAŘÍZENÍ

ZÁKLADNÍ PŘEHLED

Poradenské služby

Poskytované školou

výchovný
poradce

školní metodiky
prevence

školní psycholog

školní speciální
pedagog

Školská poradenská zařízení – vyhl.
72/2005 Sb.

PPP

SPC

ž. s vadami řeči

ž. s mentálním p.

ž. se zrakovým p.

ž. s PAS

ž. se sluchovým p.

ž. hluchoslepé

ž. se tělesným p.

ž. s více vadami

SVP

z.109/2002

VIDEO

- Já chci domů
  - <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10214725441-ja-chci-domu-diagnosticky-ustav/209572230510010-ja-chci-domu-diagnosticky-ustav/video/>

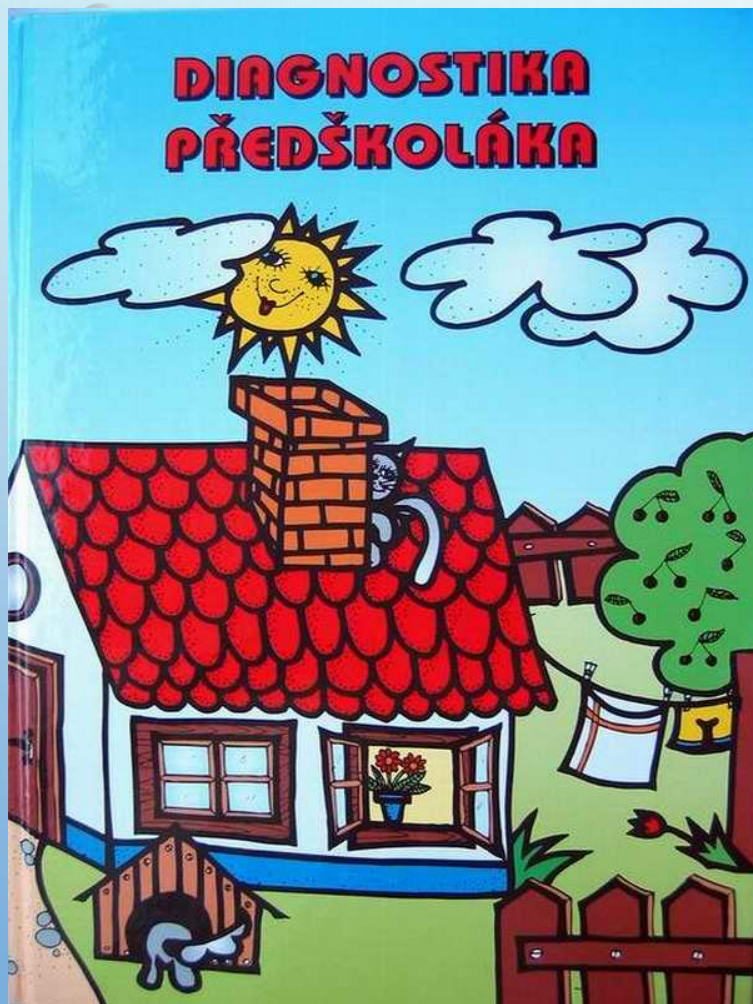
ŠKOLSKÁ PORADENSKÁ ZAŘÍZENÍ

ZÁKLADNÍ ÚDAJE – KDE JE NAJÍT

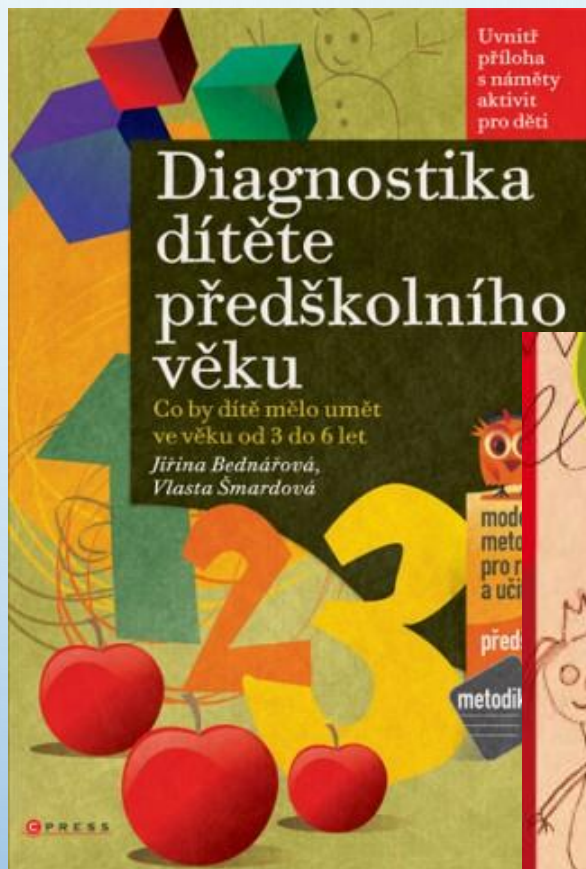
- Kdo pracuje v jednotlivých pracovištích?
- Jakou formou práce probíhá?
- Příloha č. 1, vyhlášky č. 72/2005 Sb. – **PPP**
  - standardní činnosti
- Příloha č. 2, vyhlášky č. 72/2005 Sb. – **SPC**
  - standardní činnosti společné
  - standardní činnosti speciální
- Příloha č. 3, vyhlášky č. 72/2005 Sb. - standardní činnosti
  - Výchovný poradce, Školní metodik prevence
  - Školní psycholog, Školní speciální pedagog
- **SVP – zákon č. 109/2002 Sb.**, o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních ve **znění z. č. 383/2005 Sb. a z. č. 352/2011 Sb.**

DIAGNOSTIKA VE SPECIÁLNÍ PEDAGOGICE

DALŠÍ LITERATURA

Klenková Jiřina, Kolbábková Helena

Bednářová Jiřina,
Šmardová Vlasta

Bednářová Jiřina,
Šmardová Vlasta

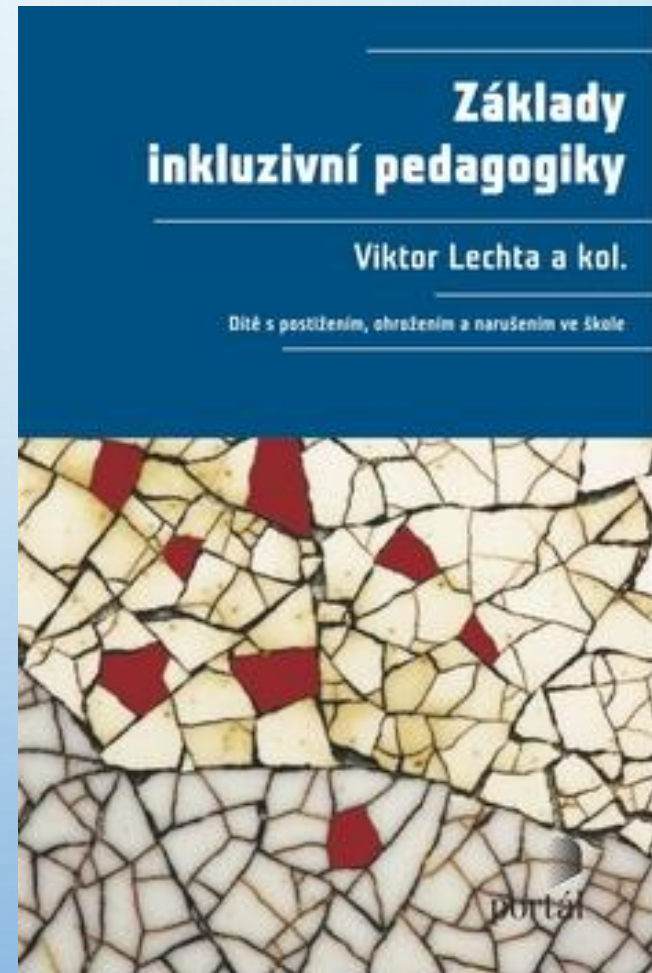
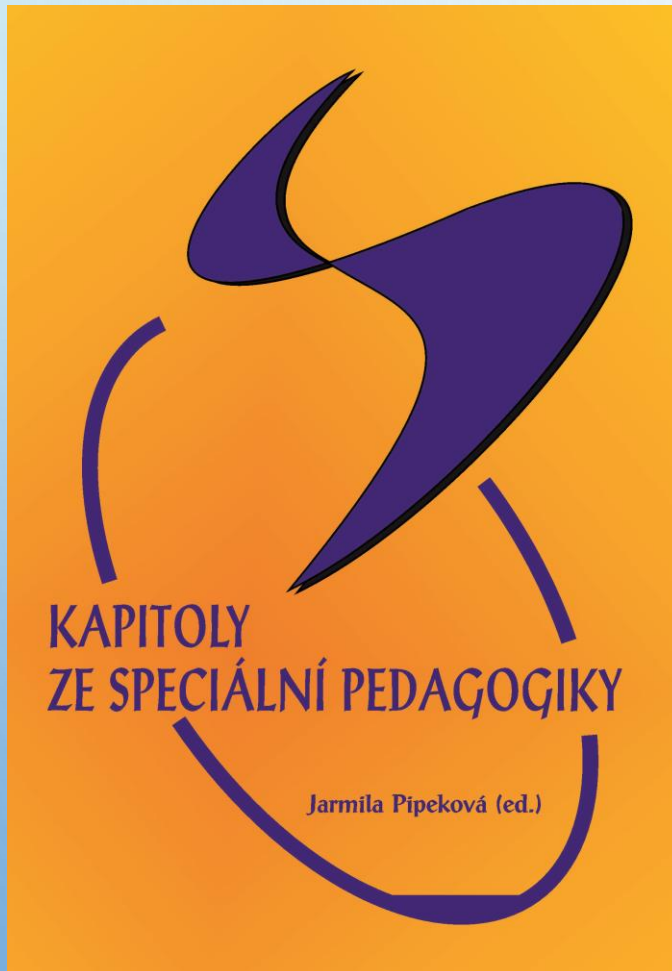

LITERATURA

LITERATURA

- PIPEKOVÁ, J. *Kapitoly ze speciální pedagogiky. 3. rozš. a uprav. vydání.* Brno: Paido Brno, 2010. 401 s. ISBN 978-80-7315-198-0.
- HÁJKOVÁ, V.,I. STRNADOVÁ. *Inkluzivní vzdělávání :[teorie a praxe].* Vyd. 1. Praha: Grada, 2010. 216 s. ISBN 9788024730707.
- FRANIOK, P. *Speciální pedagogika - vybrané problémy.* Vyd. 1. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Pedagogická fakulta, 2006. 63 s. ISBN 80-7368-161-7.
- *Diagnostika ve speciální pedagogice :texty k distančnímu vzdělávání.* Edited by Dagmar Přinosilová. 2. vyd. Brno: Paido - edice pedagogické literatury, 2007. 178 s. ISBN 978-80-7315-157-7.
- BARTOŇOVÁ, M.,P. PITNEROVÁ,B. BOČKOVÁ,L. DOLEŽALOVÁ,J. KLENKOVÁ,L. PROCHÁZKOVÁ,D. PŘINOSILOVÁ,P. RÖDEROVÁ,M. VÍTKOVÁ,V. VOJTOVÁ. *Strategie vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na střední škole.* 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 221 s. ISBN 978-80-210-6001-2.
- MÜLLER, O. *Dítě se speciálními vzdělávacími potřebami v běžné škole.* 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2001. 289 s. ISBN 80-244-0231-9.
- *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání.* Praha: Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2007. 126 s.

POUŽITÁ LITERATURA

DALŠÍ ZAJÍMAVÉ ODKAZY

- Šance dětem

- <http://www.sancedetem.cz/cs/index.shtml>

- MIŠ

- <http://www.minimalizacesikany.cz>